

The School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

ECONOMIC AND SOCIAL-FOCUSED ISSUES OF MODERN WORLD

Conference Proceedings of the International Scientific Conference

October 24 – 25, 2018

Bratislava 2018

The School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava
(Slovak Republic)

Berdyansk State Pedagogical University (Ukraine)

Donbas State Pedagogical University (Ukraine)

The Institute for the Study of Spatial Development (Ukraine)

Katowice School of Technology (Republic of Poland)

National University of Civil Defence of Ukraine (Ukraine)

Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University (Ukraine)

ECONOMIC AND SOCIAL-FOCUSED ISSUES OF MODERN WORLD

Conference Proceedings of the International Scientific Conference

October 24 – 25, 2018

Bratislava 2018

ISBN 978-80-89654-48-2

Conference Proceedings of the International Scientific Conference *Economic and Social-Focused Issues of Modern World* (October 24 – 25, 2018, Bratislava, Slovak Republic). The School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava, 2018; ISBN 978-80-89654-48-2; pp. 424, illus., tabs., bibls.

Reviewers:

Michal Fabuš – PhD, Ing., School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava, Slovak Republic

Ihor Lyman – Doctor of Science, Professor, Berdyansk State Pedagogical University, Ukraine

Tadeusz Pokusa – PhD, the Academy of Management and Administration in Opole, Republic of Poland

Olena Raevneva – Doctor of Science, Professor, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Ukraine

Editorial Office:

Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave

851 04 Bratislava 5, Furdekova 16

tel. +421 905 864 457

E-mail: sekretariat@vsemvs.sk

Publishing House:

© Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave

851 04 Bratislava 5, Furdekova 16

tel. +421 905 864 457

Authors are responsible for content of the materials.

ISBN 978-80-89654-48-2

© Authors, 2018

© Publishing House VŠEMvs, 2018

CONTENTS

SECTION 1

MODERN ISSUES OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF COUNTRY, REGION, CITY, ENTERPRISE

<i>Oksana Berveno, Vladislava Bronitskaya.</i> The institutional support of the socio-economic development.....	12
<i>Olena Chukurna.</i> Improving marketing pricing policy on the basis of the price quality indicator.....	16
<i>Lidiya Guryanova, Tamara Klebanova, Stanislav Milevskiy, Anastasya Zaharova.</i> Models of the digital economy development level analysis.....	26
<i>Sabina Ivanchuk.</i> Use of education for sustainable development and empowering technology for training based on culture of consumption in children of an early primary age.....	31
<i>Nataliia Kravchenko, Larysa Gorbatyuk, Hanna Alieksieieva.</i> Modeling of control of learning information and communication technology.....	35
<i>Inna Shevchenko.</i> Basic principles of the state regulation of the competitiveness of the enterprises of the automotive industry.....	39
<i>Igor Smyrnov.</i> Logistic approach to promote urbotourism sustainable development (Ukraine's case).....	42
<i>Tatyana Tikhovskaia.</i> Influence of innovations on upgrade of the basic capital goods of the enterprise.....	49
<i>Svetlana Tyutyunnikova, Christina Pivovarova.</i> Inequality as the brake of inclusive development.....	53

<i>Adam Walawender. Gospodarka finansowa gminy.....</i>	57
<i>Yuliya Zaloznova, Nataliia Trushkina. Problems of development of transport-logistic system of Ukraine in conditions of crisis economy.....</i>	79
<i>Наталія Бірченко. Страхування як інструмент управління ризиками аграрних підприємств.....</i>	83
<i>Олена Грищенко, Наталя Козицька. Забезпечення на оплату відпусток, як складова облікової політики підприємств.....</i>	90
<i>Павло Захарченко, Тетяна Кунгурцева-Мащенко. Курортно-рекреаційна сфера як чинник економічного зростання національної економіки.....</i>	99
<i>Яна Сичікова, Тетяна Несторенко, Александер Остенда, Станіслав Філіп. Підвищення рівня екологічної безпеки та екологічного зростання курортної зони шляхом впровадження альтернативних джерел енергії.....</i>	112
<i>Ксенія Стеблецова. Сучасні проблеми економічного розвитку малих підприємств в Україні.....</i>	120

SECTION 2

REGIONAL AND LOCAL PROBLEMS OF SOCIAL DEVELOPMENT OF SOCIETY

<i>Nataliia Chaikina, Alina Chaikina. Behavioral strategies of entrepreneurs adaptation in post-modern world.....</i>	126
<i>Andrew Kablukov, Olena Murzina, Olena Raznatovska. Humanitarian issues of education as an element of development of modern society.....</i>	130
<i>Inna Komar. Formation of the image of secondary education as a basis its competitiveness.....</i>	133

<i>Julia Matsuieva. Key aspects of the Polish pharmaceutical market.....</i>	137
<i>Iryna Pinchuk. Implementation of a competence approach into the process of training future teachers in Ukraine.....</i>	142
<i>Yaroslav Syvokhop. Development of behavior norms that determine the formation of the healthy lifestyle of adolescents in afterchool educational institutions of the Transcarpathian region.....</i>	146
<i>Svetlana Tutunnikova, Dmitriy Riabovol. The blockchain technology in the modern economy.....</i>	151
<i>Ганна Едігер, Ірина Парфеній. Особливості проявів кібербулінгу та його профілактика у підлітковому середовищі.....</i>	156
<i>Сергій Мішин. Професійне самовдосконалення фахівця педагогічної освіти як наукова проблема.....</i>	160
<i>Юлія Мусхаріна, Анастасія Адаменко. Розвиток креативності у студентів педагогічного вузу.....</i>	166
<i>Наталія Рижикова. Особливості формування інвестиційного клімату в Україні.....</i>	172
<i>Олексій Стасенко. Виховання потреби до занять фізичною культурою молодших підлітків в процесі позакласних форм занять.</i>	179
<i>Світлана Федоренко. Навчальні курси з адаптації студентів бакалаврату до освітнього середовища у вищій школі США.....</i>	185
<i>Олександр Холодний, Данило Жижченко. Мотивація студентів до навчання у вузі.....</i>	192
<i>Сергей Чернобай. Методы и приемы технической подготовки юных волейболистов.....</i>	199

SECTION 3

HUMANITARIAN ISSUES OF DEVELOPMENT IN MODERN WORLD

<i>Oksana Alieko</i> . Formation of logical and mathematical competence of preschoolers.....	207
<i>Viktoriia Andriiash, Nadiia Ahafonova</i> . Direct public relations as a part of the management process in the judiciary of Ukraine.....	211
<i>Iryna Aprieliava, Iryna Poliakova</i> . Ideas of pedagogical support in pre-school education.....	216
<i>Kseniia Balabanova</i> . Viability development in the scope of human capital.....	219
<i>Yuliia Bilotserkivska, Vitalii Kislyi, Anna Kolchyhina</i> . Interconnection of self-evaluation and willing regulation of working students and non-working students.....	223
<i>Valentina Chernii</i> . Educational area of focus in preserving and strengthening the health of youth.....	228
<i>Olha Chovhaniuk, Iryna Haman</i> . The effective use of innovative technologies in the educational process.....	232
<i>Iryna Didenko, Iryna Oliinyk</i> . Communication as one of the core skills to be mastered in an ESP course.....	236
<i>Tetiana Fursykova</i> . Content of pedagogical practice of future teachers in conditions of computerization of modern school.....	239
<i>Nadiia Heorgian</i> . Pedagogical conditions for the formation of ethnopedagogical competence of future preschool educators.....	244
<i>Uliana Irkhina</i> . Formation of students' communicative abilities at english classes in higher schools.....	249
<i>Volodymyr Ivanchuk</i> . To the problem of philosophical hermeneutics of the literary discourse of alienation.....	254

<i>Yulia Kakhiani. Media education in teaching and educational process of the institution of preschool education.....</i>	259
<i>Tetiana Khrystova. Preservation of health of senior school age in the process of physical education.....</i>	263
<i>Ivan Lopushynskyi, Olena Kovnir. Eurointegration aspirations of Ukraine: some aspects of educational linguistic policy.....</i>	268
<i>Kateryna Mannapova. Features of the gender aspect in shaping the hardness of adolescents from incomplete and complete families.....</i>	276
<i>Olena Murzina, Olena Raznatovska, Hanna Alieksieieva. Optimization of the educational process through the information and educational environment.....</i>	287
<i>Natalia Mushchynska. Problems of high education system in Ukraine in terms of academic integrity.....</i>	290
<i>Iryna Ostopolets, Dmytro Kasharskyi, Valeria Kolva. Ambiguity tolerance as an integral property of a subject of creative transformation of the life space.....</i>	293
<i>Olga Skorynina-Pogrebnaia, Irina Ushakova, Svetlana Gura. The problem of alcohol and narcotic dependence among young people in the contemporary Ukrainian society.....</i>	296
<i>Людмила Андрєєва. Проблема формування лідерського потенціалу дітей старшого дошкільного віку.....</i>	300
<i>Людмила Баліка. Використання інформаційних технологій у роботі бібліотеки закладу вищої освіти.....</i>	305
<i>Любов Балабанова, Дмитро Дусенко, Ірина Жданова. Концептуальні положення проблеми здорового способу життя в умовах сучасності.....</i>	311

<i>Олександр Бур'яноватий.</i> Вплив експериментальної програми фізичної підготовки на фізичну підготовленість юних бійців-багатоборців 6-8 років.....	315
<i>Людмила Гонтаренко, Гліб Парфьонов.</i> Мобільне навчання, кроки впровадження.....	321
<i>Галина Григораиш.</i> Формування фітнес-культури студентів в процесі фізичного виховання.....	326
<i>Аліса Дербеньова, Ліна Перелигіна, Антон Швалб.</i> Особливості функціонування когнітивних процесів під час стресової стимуляції.....	330
<i>Надія Дубровіна, Віра Дубровіна, Яна Пеліова.</i> Формування інтерактивного спілкування в контексті компетентнісного навчання.	334
<i>Світлана Коломієць.</i> Університет як відкрита інновація.....	338
<i>Анастасія Мельнік.</i> Оптимізація фізичного виховання школярів засобами рекреаційно-оздоровчої діяльності.....	342
<i>Тетяна Нестеренко.</i> Мовна ситуація в Україні: історичні та політичні чинники.....	348
<i>Людмила Одерій.</i> Розвиток у дітей здібностей до художньої творчості засобами образотворчого мистецтва.....	355
<i>Віра Остащук.</i> Стародавні цивілізації Сходу: специфіка предмету та особливості викладання (із досвіду кафедри культурології, мистецтвознавства та філософії культури ОНПУ).....	360
<i>Оксана Петренко.</i> Категорія «професійна гендерна компетентність педагога» у сучасному освітньому просторі.....	364
<i>Григорій Пустовіт.</i> Регіональний контекст інноваційного розвитку післядипломної педагогічної освіти.....	372
<i>Євген Роздимаха.</i> Гуманітарні питання становлення неформала в соціальному середовищі.....	381

<i>Ірина Рубель. Інтеграція фахових і психолого-педагогічних дисциплін як педагогічна умова формування візуальної культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва.....</i>	389
<i>Світлана Стежко. Агітаційна п'єса: традиції та сучасність.....</i>	404
<i>Яна Тікан, Валерія Андрєєва. Структурні компоненти та маніпулятивні стратегії англomовного рекламного дискурсу.....</i>	411
<i>Ольга Шевченко. Професійна культура майбутніх учителів фізичної культури як складова фахової підготовки.....</i>	419

КАТЕГОРІЯ «ПРОФЕСІЙНА ГЕНДЕРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА» У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ

Оксана Петренко

Рівненський державний гуманітарний університет

Рівне, Україна

o.b.petrenko@gmail.com

Abstract. In the article author analyzes the concept of «gender competence», considers meaningful concept of «teacher's professional gender competence» as part of his professional competence. We identified the structural components of professional gender competence, such as: motivation and valuable, cognitive and behavioral; the main phases of activity: phase formation of gender knowledge system, phase formation of skills in analysis phenomena and situations of gender inequality, stage working off skills in gender and competent behavior, also we characterized terms of gender teacher competencies and indicators of teacher's professional gender competence.

Key words: competence, gender competence, professional gender competence of the teacher.

Анотація. У статті здійснено аналіз категорії «гендерна компетентність»; розглянуто змістове наповнення поняття «професійної гендерної компетентності педагога» як складової його професійної компетентності у сучасному освітньому просторі. Визначено структурні компоненти професійної гендерної компетентності, як-то: мотиваційно-ціннісний, когнітивний і поведінковий; основні етапи діяльності: етап формування системи гендерних знань, етап формування вмій аналізу явищ і ситуацій гендерної нерівності, етап відпрацьовування навичок гендерно компетентної поведінки; схарактеризовано умови формування гендерної компетентності педагога та індикатори професійної гендерної компетентності педагога.

Ключові слова: компетентність, компетенція, гендерна компетентність, професійна гендерна компетентність педагога.

Компетентнісний підхід, який став базовим у сучасній освіті, дає можливість ліквідувати невідповідність між існуючою системою освіти і реальними освітніми потребами суспільства. Однією з основних ідей компетентнісного підходу є та, що компетентність означає здатність мобілізувати отримані знання, уміння, досвід і способи поведінки в умовах конкретної ситуації, конкретної діяльності. На наш погляд, на початку XXI ст. великого значення набуває гендерна компетентність особистості взагалі і майбутнього педагога, зокрема. Необхідність уведення цієї компетентності обумовлена складними педагогічними, культурними й соціальними трансформаціями сучасного суспільства, зміною положення й ролей чоловіків і жінок, зміною стереотипів тощо. Включення гендерної компетентності у зміст та організацію навчального процесу у сфері освіти сприяє формуванню егалітарної свідомості, вихованню особистості, вільної від гендерних стереотипів та упереджень за ознакою статі, здатної комфортно вписатись у концепцію демократичного суспільства.

Становлення професійного образу «Я», з одного боку, є результатом дії багатьох взаємопов'язаних зовнішніх і внутрішніх чинників, в систему яких входить і гендер. З іншого боку, вибір професії і подальша професійна діяльність можуть впливати на гендерні ідентифікаційні моделі, гендерну ідентичність і, відповідно, на соціальні моделі поведінки особистості. Тому вивчення процесу набуття професійної гендерної компетентності майбутніми вчителями є вкрай актуальним завданням у сучасній психолого-педагогічній науці.

Вивчення особливостей формування професійної компетентності майбутнього педагога здійснювали Н. Л. Гончарова, І. А. Зимняя, Н. С. Сахарова [3; 6; 10]. Спеціальному розгляду питання гендерної компетентності присвячені роботи Т. П. Голованової, Т. О. Дороніної, І. А. Загайнова, Л. І. Столярчук, Л. В. Штильової [2; 4; 5; 11]. Окремі параметри гендерної компетентності спеціаліста вивчали А. Л. Ворожбитова, Т. П. Голованова, О. М. Каменська, І. С. Кльоцина [1; 2; 7]. Однак на сьогодні виникає потреба більш глибокого теоретичного аналізу гендерної компетентності педагога, тому його здійснення ми й визначили завданням пропонованої розвідки.

Аналіз гендерної компетентності педагога має свою специфіку, так як здійснюється у декількох дослідницьких полях – соціальному, психологічному, культурологічному, педагогічному. Тому для ґрунтовного розуміння ситуації

варто виділити основні поняття й категорії. Найважливішими з них є «компетентність», «компетенція», «професійна компетентність», «гендерна компетентність», «професійна гендерна компетентність».

Російська дослідниця Н. Л. Гончарова розглядає компетентність як особистісну характеристику, сукупність інтеріоризованих мобільних знань, умінь, навичок і гнучкого мислення, а компетенції – як заздалегідь задані вимоги до освітньої підготовки випускника, одиниці навчальної програми, що становлять анатомію компетентності [3].

Випускник закладу вищої освіти повинен володіти певними компетенціями – професійно-релевантними якостями, тим потенціалом, який буде актуалізований у процесі здійснення професійної діяльності й буде свідчити про його компетентність. Вважаємо за доцільне акцентувати увагу на тому, що термін «компетентність» логічно вживати для характеристики фахівця у його професійній діяльності, а термін «компетенція» – для позначення базової властивості (якості), що робить фахівця «потенційно» компетентним, професійно успішним.

Термін «гендерна компетентність» педагога є сьогодні інноваційною розробкою. Сутність концептуальних вимог до гендерної компетентності зводиться до розширення знань, умінь і навичок, необхідних для підвищення ефективності професійної діяльності й життєдіяльності в цілому.

Гендерна компетентність представлена сукупністю засвоєних індивідом знань про сутність гендеру, гендерного підходу в освіті, умінь здійснювати гендерну стратегію в організації педагогічної роботи й наявністю досвіду використання гендерних знань і вмінь як основу технологій в умовах освітньої установи [2].

Як вважає Т. О. Дороніна (і ми з нею цілком погоджуємось) вести мову про гендерну компетентність майбутнього педагога можна лише за умови введення гендерного компонента в системні вимоги підготовки фахівця [4].

Під гендерною компетентністю Л. В. Штильова розуміє уявлення учнів, студентів і вчителів про соціокультурну природу міжстатевих відносин, знання про історичне і культурне розмаїття гендерних систем і гендерних ідеалів «чоловічого» і «жіночого» в різних народів і у різні епохи [11, с. 174].

Натомість І. С. Кльоцина вважає, що гендерна компетентність – це здатність чоловіків і жінок помічати ситуації гендерної нерівності в оточуючому світі;

протистояти сексистським, дискримінаційним впливам; самим не створювати ситуації гендерної нерівності [7].

У свою чергу, О. О. Нежинська вважає, що «під гендерною компетентністю особистості слід розуміти знання, уміння, навички, що зумовлюють взаємодію з особами різної статі на засадах гендерної рівності, опосередковані їх індивідуально-психологічними (маскулінність/фемінність, гендерна ідентичність, гендерні установки та стереотипи), які проявляються в повсякденній життєдіяльності, спілкуванні та поведінці з особами різної статі» [9, с. 212].

Отже, узагальнюючи, гендерну компетентність можна визначити як соціально-психологічну характеристику людини, що дає їй змогу бути ефективною у системі міжстатевої взаємодії. Гендерна компетентність особистості включає:

1) знання про існуючі ситуації гендерної нерівності, фактори і умови, що їх спричинили;

2) уміння помічати й адекватно оцінювати ситуації гендерної нерівності в різних сферах життєдіяльності;

3) здатність не проявляти у своїй поведінці гендерно дискримінаційних практик;

4) здатність розв'язувати свої гендерні проблеми й конфлікти, якщо вони виникають.

У структурі гендерної компетентності педагога українські вчені Л. І. Міщик, Т. П. Голованова, В. В. Васильєва виділяють три компоненти: мотиваційно-ціннісний, когнітивний і поведінковий [8]. Схарактеризуємо названі компоненти більш докладно.

Мотиваційно-ціннісний компонент включає особистісне, смислоутворююче ставлення до гендерного знання, до таких понять, як гендерна роль, гендерна ідентичність, гендерні стереотипи самого педагога як носія всіх атрибутів. Мотиваційно-ціннісна складова припускає успішність у виконанні гендерних ролей; засіб саморозвитку; реалізацію здібностей.

Когнітивний компонент включає гендерне знання, оволодіння процедурами його здобування й проведення з ним інтелектуальних операцій. Когнітивна складова припускає, що у педагогів будуть сформовані наукові уявлення про гендер. Особливості самосвідомості й поведінки чоловіків і жінок у сучасному світі, чоловічі й жіночі рольові позиції: подібності й відмінності, поняття

маскулінності й фемінінності, самореалізація обдарованих жінок, – все це важливо для розуміння реальних і уявних психологічних відмінностей між статями, необхідності врахування реальних відмінностей при організації психолого-педагогічної роботи зі студентами, а також навчально-виховної роботи в школах.

Операційно-технологічний компонент включає здатність застосовувати компетенції в професійній діяльності при вирішенні конкретних психолого-педагогічних завдань. Формування гендерної компетентності педагога – тривалий процес, який починається задовго до безпосередньої професійної діяльності, і на його етапах можливий вимір рівневої сформованості. Вимір рівня сформованості гендерної компетентності педагога в освітньому процесі вищої школи може здійснюватися як вимір якості психолого-педагогічної діяльності за допомогою анкетування, спостереження, тестування, інтерпретації результатів психолого-педагогічної діяльності.

Відповідно, до *критеріїв гендерної компетентності педагога*, на нашу думку, доцільно відносити як теоретичні знання про соціально-конструктивістський характер гендеру і гендерних стереотипів, так і здатність особистості актуалізовувати, вибудовувати альтернативні домінуючій патріархальній культурі життєві стратегії і схеми поведінки, опиратися спробам нав'язування гендерних стереотипів, тобто здатність критично сприймати гендерно забарвлені думки й ідеї.

Набуття гендерної компетентності – це цілеспрямована діяльність, у результаті якої людина демонструє компетентність у ситуаціях з вираженою гендерною складовою. Іншими словами – це рух у напрямі від гендерної некомпетентності до компетентності, тобто набуття й освоєння гендерних знань, умінь і способів гендерно коректної поведінки. Виділені складові гендерної компетентності (сформульовані як знання й уміння) можуть допомогти у формулюванні кінцевих цілей навчання в процесі гендерної освіти майбутніх вчителів.

У процесі набуття й розвитку гендерної компетентності особистості можна виділити *три основних етапи діяльності*:

1. Етап формування системи гендерних знань.
2. Етап формування вмінь аналізу явищ і ситуацій гендерної нерівності.
3. Етап відпрацювання навичок гендерно компетентної поведінки.

Серед умов формування гендерної компетентності педагога доречно виділити:

- інтеграцію гендерних і психолого-педагогічних знань у зміст професійної підготовки сучасного педагога в рамках інваріантної й варіативної частин блоку психолого-педагогічних дисциплін, особливо через викладання гендерно орієнтованих курсів;

- врахування гендерних характеристик студентів при організації педагогічного процесу, формування в майбутніх педагогів усвідомлення власної гендерної ролі й індивідуального гендерного стилю поведінки в межах педагогічної діяльності;

- розробку технологій формування гендерної компетентності в рамках педагогічної діяльності;

- організацію взаємодії навчальний заклад – громадська організація для розробки проектної діяльності з формування гендерної компетентності педагога.

Вважаємо, що індикаторами професійної гендерної компетентності педагога є:

- педагог володіє сучасними знаннями і приводить численні приклади на користь доведення культурного походження гендерних відносин і гендерних стереотипів;

- у ситуаціях розподілу ролей, статусів або інших переваг аргументує свій вибір індивідуальними перевагами кандидатів;

- критично ставиться до фактів і ситуацій дискримінації особистості за статтю, прагнуть усунути несправедливість;

- висока самооцінка і сміливі життєві плани як у чоловіків, так і у жінок;

- у повній мірі усвідомлюють свою гендерну ідентичність, але у поведінці не притримуються гендерних стереотипів.

Набуття педагогами гендерної компетентності дає можливість формувати неупереджене ставлення до здібностей та статусу людини незалежно від її статевої належності, орієнтувати діяльність на принципи егалітарності, на найповнішу самореалізацію особистості в освоєнні будь-яких сфер людської життєдіяльності.

Отже, сучасний педагог, володіючи гендерною компетентністю, може претендувати на професійну успішність, що дає змогу говорити про професійну

компетентність педагога в цілому й про відповідність його освіти європейським освітнім стандартам.

Висновки. Таким чином, професійна гендерна компетентність педагога – це багатомірний динамічний нелінійний процес, що обумовлює механізми, умови і результати структурування і переструктурування його професійної ідентичності. Перспективними в плані подальшого дослідження проблеми вважаємо розробку її прикладних аспектів, використання теоретичних знань у вузівській практиці, кінцевою метою якої є професійна гендерна компетентність майбутнього спеціаліста.

Література

1. Ворожбитова А. Л. Параметры гендерной компетентности специалистов области физической культуры / А. Л. Ворожбитова. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://miytrener.com/512-parametry-gendernoj-kompetentnosti-specialista-v-oblasti-fizicheskoy-kultury.html>.
2. Голованова Т. П. Гендерная компетентность в контексте профессиональной педагогической культуры будущих социальных педагогов / Т. П. Голованова. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp3/profteh/golovanova.pdf.
3. Гончарова Н. Л. Категории «компетентность» и «компетенция» в современной образовательной парадигме / Н. Л. Гончарова // Сборник научных трудов Сев. Кав. ГТУ. Серия «Гуманитарные науки». – 2007. – № 5 – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: science.ncstu.ru/articles/hs/2007_05/ped/09.pdf/file_download.
4. Дороніна Т. О. Упровадження гендерного компонента до освітнього стандарту вищої школи / Тетяна Дороніна // Вісник Черкаського університету. Серія педагогічні науки. Випуск 147. – Черкаси, 2009. – С. 61-66.
5. Загайнов И. А. Педагогические условия формирования гендерной компетентности современного учителя / И. А. Загайнов // Электронный научно-образовательный журнал ВГПУ Грани познания / Проблемы и перспективы гендерных исследований в образовании (спецвыпуск). – № 3 (4). – Волгоград. – Октябрь 2009. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://grani.vspru.ru>.
6. Зимняя И. А. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентностного подхода в образовании / И. А. Зимняя // Ректор вуза. – 2005. – № 6. – С. 13-29.

7. Клёцина И. С. Развитие гендерной компетентности государственных и муниципальных служащих в процессе гендерного образования / И. С. Клёцина // Женщина в российском обществе. Российский научный журнал. – № 3 (44). – 2007. – С. 60-65.
8. Міщик Л. І. Формування гендерної рівності майбутніх соціальних педагогів в умовах соціального партнерства / Л. І. Міщик, Т. П. Голованова, В. В. Васильєва. – «Факультет – громадська організація». Монографія. – Запоріжжя: Просвіта, 2007. – 220 с.
9. Нежинська О. О. Модель гендерної компетентності керівників загальноосвітніх навчальних закладів / О. О. Нежинська; Ун-т менедж. освіти АПН України, Асоц. безперерв. освіти дорослих; редкол.: О. Л. Ануфрієва та ін.; голов. ред. В. В. Олійник // Вісник післядипломної освіти: зб. наук. праць. – К.: Геопринт, 2008. – Вип. 10. – С. 212-219.
10. Сахарова Н. С. Категории «компетентность» и «компетенция» в современной образовательной парадигме / Н. С. Сахарова // Вестник ОГУ. – 1999. – № 3. – С. 51-58.
11. Штылева Л. В. Фактор пола в образовании: гендерный поход и анализ / Л. В. Штылева. – М.: ПЕР СЭ, 2008. – 316 с.

978 - 80 - 89654 - 48 - 2